

T: Upadek republiki rzymskiej

1. Skutki podbojów rzymskich

a) organizacja ziem podbitych

w Italii	poza Italią
<ul style="list-style-type: none">• część ziem wcielono bezpośrednio do Rzymu (tzw. ziemia publiczna), na której osiedlano osadników rzymskich,• pozostawiono u władzy lokalne elity,• mieszkańcy nie mieli obywatelstwa rzymskiego,• mieszkańcy służyli w armii rzymskiej jako sojusznicy. Na czele oddziałów sojuszników stali oficerowie rzymscy.	<ul style="list-style-type: none">• ziemie poza Italią podzielono na _____• na czele każdej _____ stał _____, którego kadencja trwała _____ lata. By objąć to stanowisko trzeba było wcześniej pełnić urząd _____ lub _____• mieszkańcy mieli/nie mieli obywatelstwo rzymskie• mieszkańcy musieli płacić wysokie podatki i daniny

b) skutki ekonomiczne i społeczne

- znacznie wzbogaciły się rodziny namiestników, dowódców wojskowych i senatorów.
- powstawały wielkie majątki ziemskie w Italii (latyfundia), na których pracowali niewolnicy.
- napływ taniego zboża do Italii z prowincji spowodował bankructwo drobnych gospodarstw chłopskich. Chłopi stali się proletariuszami. Posiadali pełnię praw ale byli ubodzy. Nie mając ziemi nie mogli służyć w armii rzymskiej. Byli jednak znaczącą siłą polityczną – ich głos liczył się na zgromadzeniu.
- rozwijał się handel.

c) reforma armii – armia poborowa zamieniła się w armię zawodową w I w. p.n.e. Żołnierze służyli w niej w zamian za **żołd** czyli _____ i udział w łupach.

d) wzrosła rola wodzów, od których zależał udział w podziale łupów.

2. Powstanie Spartakusa – 73-71 r. p.n.e.

Skąd pochodzili niewolnicy? _____

Gdzie pracowali niewolnicy? _____

Kim byli **gladiatorzy**? _____

Dlaczego wybuchło powstanie Spartakusa? _____

Kto brał w nim udział? _____

Czym skończyło się powstanie? _____

Co stało się ze Spartakusem? _____

3. Przyczyny kryzysu republiki rzymskiej w I w. p.n.e.

- organizacja państwa była dostosowana do miasta, a nie do olbrzymiego imperium; państwo wymagało reformy,
- nasiliło się rozwarstwienie społeczeństwa – arystokracja coraz bardziej się bogaciła podczas gdy liczba proletariuszy (ubogich) rosła,
- rosło niezadowolenie społeczeństwa z rządów senatu,

- rosło znaczenie wodzów, których zwycięstwa zapewniały żołnierzom udział w łupach i możliwość uzyskania ziemi po zakończeniu służby,
- mieszkańcy imperium chcieli otrzymać obywatelstwo rzymskie, by móc korzystać z praw.

4. Wojna domowa w I w. p.n.e.

60 r. p.n.e.	Powstanie I triumwiratu – sojuszu trzech wodzów, którzy podzielili między sobą władzę w Rzymie. Byli to: Gnejusz Pompejusz, Marek Krassus, Gajusz Juliusz Cezar.
lata 50-e p.n.e.	Wzrost roli Cezara dzięki zwycięstwom odniesionym w Galii.
49 r. p.n.e.	Wybuch wojny domowej między Pompejuszem a Cezarem. Juliusz Cezar wkraczając do Italii przekroczył rzekę Rubikon i powiedział sławne słowa – <i>Kości zostały rzucone.</i>
48 r. p.n.e.	Bitwa pod Farsalos . Pompejusz poniósł klęskę. Zwycięstwo Cezara.
48 – 44 r. p.n.e.	Rządy Juliusza Cezara <ul style="list-style-type: none"> • przyjął tytuł dożywotniego dyktatora • zreformował państwo i ograniczył wyzysk w prowincjach • nadał obywatelstwo rzymskie ludności Italii • wprowadził nowy kalendarz – kalendarz juliański
15.03.44 r. p.n.e.	Zamordowanie Cezara przez spiskowców, zwolenników senatu i starej republiki – tzw. idy marcowe .
44 r. p.n.e.	Wybuch drugiej wojny domowej między sojusznikami Cezara a zwolennikami senatu.
43 r. p.n.e.	Powstanie II triumwiratu – Marek Antoniusz, Gajusz Oktawian i Marek Lepidus sprzymierzyli się by pokonać wojska spiskowców.
42 r. p.n.e.	Bitwa pod Filippi – Marek Antoniusz i Gajusz Oktawian pokonali wojska zwolenników senatu (spiskowców). Członkowie II triumwiratu podzielili państwo między siebie.
41-31 r. p.n.e.	Wojna domowa między Oktawianem, a Markiem Antoniuszem o władzę w Rzymie.
31 r. p.n.e.	Bitwa pod Akcjum – klęska Marka Antoniusza. Gajusz Oktawian przejął pełnię władzy w Rzymie.
27 r. p.n.e.	Powstanie cesarstwa rzymskiego. Gajusz Oktawian pierwszym cesarzem rzymskim. Przyjął tytuł Oktawiana Augusta.